

Könyvtárak a tudomány és a felsőoktatás szolgálatában

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

Kaposvári Egyetem, 2015. november 10.

Program- és absztraktfüzet

KÖNYVTÁRAK A TUDOMÁNY ÉS A FELSŐOKTATÁS SZOLGÁLATÁBAN
10 éves a Kaposvári Egyetem Könyvtára, 80 éves az MKE
Kaposvári Egyetem, 2015. november 10.
Program- és absztraktfüzet

2015
Kaposvári Egyetem

KÖNYVTÁRAK A TUDOMÁNY ÉS A FELSŐOKTATÁS SZOLGÁLATÁBAN
10 éves a Kaposvári Egyetem Könyvtára, 80 éves az MKE
Kaposvári Egyetem, 2015. november 10.
Program- és absztraktfüzet

Összeállította:

Kiss Gábor

A konferencia szervezői:

Kaposvári Egyetem Egyetemi Könyvtár,
Magyar Könyvtárosok Egyesülete Somogy Megyei Szervezet

Programbizottság:

Elnök

Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes (MKE, ELTE) és Kiss Gábor (KE)

Tagok

Barki Katalin (SEK NYME)
Koósné Török Erzsébet (SZIE)
Lévai Klára (MOME)
Nagy Zsuzsanna (BCE)

A rendezvény titkára:

Dr. Pintéerné Kék Krisztina (MKE, KE)

A rendezvény támogatói:

ExLibris

quLto
discovering collections

PROGRAM

11:30 **Köszöntők**

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

11:45 ***Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes (MKE, ELTE):***

Tudásgazdálkodás és az egyesületek

12:15 ***Dr. Soós Sándor (MTA KIK):***

A tudománymetria a kutatásértékelés mai piacán: kiadók, könyvtárak, kutatók és döntéshozók

12:45 **Büféebéd**

13:15 **SZEKCIÓELŐADÁSOK**

15:10 ***Németh Ágoston, Ézsiás Anikó:***

Új generáció a könyvtárakban: Ex Libris Alma és Primo

15:25 ***Czoboly Miklós:***

Qulto tudásmenedzsment-megoldások

15:40 **A konferencia zárása**

AGRÁRSZEKCIÓ

Szekcióvezető: Koósné Török Erzsébet

13:15 – 13:40 *Tompáné Székely Zsófia (NYME):*

Repozitóriumok a szakmai/tudományos információszolgáltatásokban – példák a Nyugat-magyarországi Egyetem gyakorlatából

13:40 – 14:05 *Gyódi Anna (KE):*

A mezőgazdasági szaktájékoztatási eszköztár változásai az elmúlt 30 évben. Az agrár-szaktájékoztatás sajátosságai a Kaposvári Egyetemen

14:05 – 14:30 *Orbán Éva (SZIE):*

Kutatók és könyvtárosok: szolgálat és partnerség

GAZDASÁGI SZEKCIÓ

Szekcióvezető: Nagy Zsuzsanna

13:15 – 13:40 *Berek László (ÓE):*

Plágium-ellenőrzés és teljes körű archiválás – az Egyetemi Könyvtár feladatai az Óbudai Egyetem oktatási folyamataiban

13:40 – 14:05 *Hoffmann Ádám (BCE):*

Doktori disszertációk a Budapesti Corvinus Egyetemen – használati adatok és nemzetközi összehasonlítás

14:05 – 14:30 *Burmeister Erzsébet (ME):*

Egyedi szerző- és dokumentumazonosítók használata a magyar könyvtári adatbázisokban

14:30 – 14:55 *Miszler Tamás (CSGYK):*

A tudomány mérése norvég módra

MŰVÉSZETI SZEKCIÓ

Szekcióvezető: Lévai Klára

13:15 – 13:40 Kiss Gábor, G. Szabó Sára (KE):

Lehet-e tudományos a művészet? Alkotások az MTMT-ben

13:40 – 14:05 Vajda Ágnes (PIM):

Dedikáló művészek – művészi dedikációk. Egy unikális közgyűjtemény

14:05 – 14:30 Kun Dorottya (MOME): Újszerű megoldások a MOME repozitóriumban

14:30 – 14:55 Lázárné Obbágy Katalin, Bereczkiné dr. Záluszkai Anna (ELTE TÓK):

Kortárs gyermekkultúra közvetítése könyvtári műhelymunkával

PEDAGÓGIAI SZEKCIÓ

Szekcióvezető: Barki Katalin

13:15 – 13:35 Dr. Czeglédi László (EKF):

Oktatástámogatás a hazai felsőoktatási könyvtárakban

13:35 – 13:55 Dr. Varga Katalin (OFI):

A könyvtárak speciális feladatai a 21. századi kompetenciák fejlesztésében

13:55 – 14:15 Fülep Ádám (EKF):

Kovács Máté könyvtárigazgatói munkásságának tanulságai egy intézményi könyvtárfejlesztés számára

14:15 – 14:35 Csuk Csaba (NYME SEK):

Tanulástámogatás másképp

14:35 – 14:55 Dr. Csík Tibor (OFI):

A könyvtárak befolyása a tanulók teljesítményére

ABSZTRAKTOK

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

BARÁTNÉ HAJDU Ágnes

Eötvös Loránd Tudományegyetem – hajdu.agnes@btk.elte.hu

Tudásgazdálkodás és az egyesületek

A tudásmegosztás és tudástranszfer olyan értékteremtő, innovatív tevékenység, amiért a könyvtárak működtetése és fejlesztése gazdaságos, hatékony társadalmi befektetés. Ehhez nyújthatnak megfelelő segítséget az egyesületek. Az előadás során a hazai és nemzetközi könyvtáros egyesületek történetének és stratégiai céljainak ismeretében kíséreljük meg a könyvtárak előtt álló új kihívások, a jövő építését megalapozó tendenciák számbavételét; a társadalom kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységeinek elősegítése a tudomány- és tudásfejlesztés, valamint az információszolgáltatás érdekében. A tudásgazdálkodás fontos elemeként kitérünk a könyvtárosi kompetenciák átalakulására, valamint egy lehetséges életpályamodellelemeire.

Kulcsszavak: tudásgazdálkodás, tudásmegosztás, könyvtáros egyesületek

SOÓS Sándor

MTA Könyvtár és Információs Központ Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály – soos.sandor@konyvtar.mta.hu

A tudománymetria a kutatásértékelés mai piacán: kiadók, könyvtárak, kutatók és döntéshozók

A tudománymetriai/bibliometriai teljesítménymérés a kutatásértékelés praxisának mára nélkülözhetetlen elemévé vált. Ennek mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban számos, eltérő gyakorlata alakult ki az akadémiai-felsőoktatási szférában, illetve a tudománypolitikai és kutatásfinanszírozási intézményrendszer legkülönbözőbb szintjein. Az érintettek körében ugyanakkor egyre égetőbben jelentkező igény a tudománymetria szakmailag megalapozott alkalmazása. A helyzet összetett: (1) A

célok sokfélék – a kutatói életpálya megítélése, a kutatóhelyek teljesítményének jellemzése, a pályázatok elbírálása stb. (2) A tudományometriai mérőszámokat, azok alkalmazási lehetőségeit számos félreértés, illetve tévhit övezi. (3) Az adminisztratív gyakorlat legtöbbször nincs összhangban a szakmai módszertan diktálta alkalmazással. (4) A kutatásértékelés támogatása mint új üzletág jelent meg a nagy kiadók, adatbázis-szolgáltatók piacán, amely a versengő kiadók adatvagyonára támaszkodó bibliometriai szolgáltatáscsomagokat kínál a döntéshozók, szakértők, illetve kutatók számára. Ebben a helyzetben nélkülözhetetlen, hogy a tudománymetria kutatási eredményei és az erre épülő jó („legjobb”) gyakorlatok megfelelő szerepet kapjanak az értékelés rendszerében. Az előadás erre vonatkozóan mutat be egy általános, az értékelés minden szereplőjét magában foglaló kutatásértékelési modellt.

Kulcsszavak: tudománymetria, kutatásértékelés, szolgáltatások, kiadók, könyvtárak, döntéshozatal

AGÁRSZEKCIÓ

TOMPÁNÉ SZÉKELY Zsófia

Nyugat-magyarországi Egyetem Központi Könyvtár és Levéltár – tzsofi@emk.nyme.hu

Repozitóriumok a szakmai/tudományos információszolgáltatásokban – példák a Nyugat-magyarországi Egyetem gyakorlatából

A szakkönyvtárak – értem ez alatt az oktatási, kutatási intézmények könyvtárait is – elsődleges feladata, hogy mint szolgáltató „háttérintézmény” a hagyományos és a már megszokott elektronikus adatbázisok, dokumentumok szolgáltatásán túl, saját szakterületi információikat a lehető legszélesebb körben, legteljesebb formában közvetítsék mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. Igen! Ne csak tároljuk elektronikus formátumban, hanem a jogszabályok adta kötelezettségeknek és lehetőségeknek megfelelően elérhetővé tegyük az oktatás, kutatás eredményeit.

A Nyugat-magyarországi Egyetem az erdőszet, faipar, vadgazdálkodás, környezetvédelem területén – természetesen nem elfeledve oktatási/kutatási palettájának más területeit – kiemelkedő szerepet tölt be ezen szakterületek dokumentum-/információszolgáltatásában mint egyetlen hazai felsőoktatási, egyúttal kutatói intézmény.

A már említett nemzetközi és hazai dokumentum-, adatbázis-, információszolgáltatás így nemcsak az egyetemi oktatást, kutatást, hanem az említett szakterületek lehető legszélesebb körben és együttműködésben (ERTI, Erdőgazdaságok, OEE stb.) történő kielégítését célozza meg.

A fenti elvárásoknak megfelelően, a lehető legszélesebb együttműködéssel – MTA, MTMT, ODT stb. – kialakított egyetemi repozitóriumok, kapcsolódó OpenAccess szolgáltatások ismertetésével mutatjuk be a Nyugat-magyarországi Egyetemen kialakított gyakorlatot. Azaz: miképp tudja a kialakult körülmények és elvárások közepette a hagyományos szolgáltatások mellett kialakított új szerepét a lehető legjobban, dinamikusan fejlődve és fejlesztve betölteni.

Kulcsszavak: repozitóriumok, új szolgáltatások

GYÓDI Anna

Kaposvári Egyetem Egyetemi Könyvtár – gyodi.anna@ke.hu

A mezőgazdasági szaktájékoztatási eszköztár változásai az elmúlt 30 évben.

Az agrár-szaktájékoztatás sajátosságai a Kaposvári Egyetemen

A Kaposvári Egyetemen és annak jogelődjeiben már több mint 50 éve folyik felsőfokú agrárszakképzés. Az oktatott és kutatott szakterületek a kezdetektől főleg az állattenyésztés, majd később takarmányozási, agrárgazdasági és élelmiszeripari területekre specializálódtak. Már a kezdetektől több területen jellemző volt a nemzetközi kutatásokban való részvétel. Ezért az elektronikus szakirodalmi információforrások megjelenését követően az itt dolgozó kutatók, külföldi kollégáik példáját látva nagyon hamar igényelték ezek elérését. Ennek megfelelően a könyvtár már a 90-es évektől előfizetett és biztosított számukra elektronikus forrásokat. Ezekben az években a kutatók számára ezek jelentették az egyetlen lehetőséget arra, hogy területük nemzetközi szakirodalmát elérhessék. Az internet elterjedésével igényeik és felhasználói szokásaik jelentősen megváltoztak, és ez a könyvtár szolgáltatásainak körére is folyamatosan hatással volt.

Kulcsszavak: szaktájékoztatás, könyvtártörténet, szakirodalmi információforrások

ORBÁN Éva

*Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum –
orban.eva@aotk.szie.hu*

Kutatók és könyvtárosok: szolgálat és partnerség

A felsőoktatási könyvtárak számos felhasználói csoportot szolgálnak, amelyeknek szinte alig összemérhetőek az információs igényei. Az Állatorvos-tudományi Könyvtár esetében az egyik pólust az állatos olvasmányokat kereső „laikus” olvasók, esetleg a klinikát betegeikkel felkereső gazdák jelentik, míg a másikat a tudományos fokozatokra, akár akadémiusságra pályázó kutatók. E kettő között helyezkednek el a használóknak olyan alapvető rétegei, mint a graduális és posztgraduális hallgatók, az oktatók, a klinikus és magánpraxisban tevékenykedő állatorvosok, az élelmiszerlánc-biztonság fenntartásán dolgozó szakemberek, a laboránsok stb. A könyvtár csak akkor töltheti be funkcióját, ha az eltérő csoportokat sajátos kínálattal és a rájuk hangolt szolgáltatásokkal célozza meg.

A legnagyobb kihívást a tudományos munkatársak, a kutatók információellátása jelenti, akik esetleg olyan szakmai problémákkal foglalkoznak, amelyek a könyvtáros képességeit messze meghaladják. Kevésbé látunk bele a – ma már – virtuális térben működő „láthatatlan kollégiumokba” tömörülő tudósok munkájába, kevésbé ismerjük nehézségeiket és információs szokásaikat. Az Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum az év elején igyekezett egy kérdőíves felmérés és néhány interjú segítségével pontosabban meghatározni a vezető kutatók információs igényeit. E felmérés nyilvánvalóvá tette, hogy a kutatói társadalom is rétegzett, mégis lehetőséget adott olyan területek meghatározására, amelyeken a kutatók (további) segítséget várnak. Felnőni ezekhez az igényekhez a könyvtárosi hivatás egyik legszebb kihívása.

Kulcsszavak: kutatók, felhasználói igények, felmérés

BEREK László

Óbudai Egyetem – berek.laszlo@lib.uni-obuda.hu

Plágium-ellenőrzés és teljes körű archiválás – az Egyetemi Könyvtár feladatai az Óbudai Egyetem oktatási folyamataiban

A felsőoktatási intézmények és kutatóhelyek könyvtárainak lényeges fejlesztései között szerepelt az elmúlt 10-15 évben az intézményi repozitórium kialakítása. Mára szinte minden intézmény működtet – változó tartalommal – valamilyen elektronikus gyűjteményt, melynek segítségével a kutatási és oktatási eredmények archiválásra kerülnek, és azok szolgáltatása az előírásoknak megfelelően megoldott.

Az Óbudai Egyetemen az Egyetemi Könyvtár által üzemeltetett repozitórium (ÓDA – Óbudai Egyetem Digitális Archívum) működése biztosítja a plágium-ellenőrzés teljes körű megvalósulását is az Egyetem legfontosabb eredményeinek archiválásakor. Az Egyetemi Könyvtár ilyen módon a tanulmányi és oktatási folyamatokba is bekapcsolódik. A szakdolgozatok, diplomamunkák, TDK-dolgozatok és PhD-értekezések mellett a legfontosabb konferenciák kiadványai is plágium-ellenőrzésen esnek át. A plágium-ellenőrző rendszer és az intézményi repozitórium összekapcsolásával a Könyvtár kihagyhatatlan pont olyan fontos eseményekben és folyamatokban, mint a záróvizsgára jelentkezés vagy a Tudományos Diákköri Konferencia. A rendszer működésének ismertetése mellett bemutatásra kerülnek azok a „járulékos” előnyök is, amelyekre a Könyvtár ezen feladatok vállalásával tesz szert.

Kulcsszavak: intézményi repozitórium, plágium-ellenőrzés, szakdolgozat-archiválás, oktatási folyamat, intézményi kommunikáció, biztonságos tárolás

HOFFMANN Ádám

*Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár –
adam.hoffmann@uni-corvinus.hu*

Doktori disszertációk a Budapesti Corvinus Egyetemen – használati adatok és nemzetközi összehasonlítás

A BCE Doktori disszertációk repozitórium a Budapesti Corvinus Egyetem doktori iskoláiban megvédett PhD-disszertációkat tartalmazza. Az adatbázis építése 2007-ben kezdődött. Az indulás óta több mint 800 disszertáció került be az adatbázisba. Jogosan felmerülő igény mind a könyvtár, mind az egyetemi közösség részéről, hogy a gyűjtemény hasznát, használatát lehetőség szerint minél pontosabban feltérképezzük.

A kezdetektől használt Google Analytics szolgáltatás mellett 2013 októberétől az EPrints repozitóriumkezelő szoftverhez kapcsolt IRStats statisztikai modul a disszertációk letöltésének mérését is lehetővé teszi. A széles körben elterjedt modul nemzetközi összehasonlításra is lehetőséget kínál.

Az előadás bemutatja a repozitórium elmúlt két évének használati adatait, és kísérletet tesz egy nemzetközi összehasonlításra is a leggyakrabban használt mérőszámokkal illusztrálva a használatot.

Kulcsszavak: használati statisztika, PhD-disszertációk, repozitórium

BURMEISTER Erzsébet

Miskolci Egyetem, Könyvtár, Levéltár, Múzeum – erzsi@uni-miskolc.hu

Egyedi szerző- és dokumentumazonosítók használata a magyar könyvtári adatbázisokban

A publikációk egyre növekvő tömege már az elektronikus korszak előtt szükségessé tette a bibliográfiai adatok leírásának szabványosítását, egyedi azonosítók bevezetését, jó példa erre az ISBN, ISSN stb. számok megjelenése a XX. század második felében. Az adatbázisok és az internet világában talán még fontosabb a szerzők és az elektronikus dokumentumok egyedi azonosítása a gyors fellelhetőség érdekében. Az előadás először röviden foglalkozik három ilyen azonosító (DOI, ORCID, VIAF) bemutatásával, létrejöttük indokoltságával, majd rátér használatuk elterjedtségére egyrészt a világban, másrészt kis hazánk könyvtári adatbázisaiban. Végezetül

szó lesz bevezetésükről a Miskolci Egyetem Könyvtára által fenntartott és működtetett MATARKA adatbázisban.

Kulcsszavak: egyedi azonosítók, DOI, VIAF, ORCID, MATARKA

MISZLER Tamás

Csorba Győző Könyvtár – miszler.tamas@baralib.hu

A tudomány mérése norvég módra

Előadásomban a Norvégiában használt, eredményalapú tudománymérési indexet mutatom be, valamint a CRISTin (Current Research Information System in Norway) rendszert, amelyet a norvég tudományos publikációk regisztrálására használnak. A norvég tudományindex abból az általános alapvetésből indul ki, hogy a tudományos eredményeket a kutatók publikációik segítségével közvetítik egy-egy csatornán (folyóirat, kiadó kiadványa stb.) keresztül a tudományos közeg irányába, így juttatva el az eredményeket a tudományos vérkeringésbe. Azonban különbséget tesz az egyes publikálási csatornák között, mégpedig kvalitatív alapon aszerint, hogy az adott tudományos közegben az adott publikálási csatorna milyen szakmai presztízzsel rendelkezik. Előadásom második felében pedig bemutatom a CRISTin rendszert, amely alapját képezi a norvég tudományindex számításainak.

Kulcsszavak: tudománymetria, Norvégia, Cristin

MŰVÉSZETI SZEKCIÓ

KISS Gábor, G. SZABÓ Sára

Kaposvári Egyetem Egyetemi Könyvtár – kiss.gabor@ke.hu, gombosne.sara@ke.hu

Lehet-e tudományos a művészet? Alkotások az MTMT-ben

Az elmúlt években a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) meghatározó eszközzé vált a felsőoktatási intézményekben folyó oktatási és kutatási tevékenység mérésének. A felsőoktatásban oktatók „alkotó” tevékenysége jellemzően a tudományos kutatás, amelynek folyamatáról és eredményéről szóbeli vagy írásbeli publikációkban adnak számot. E tevékenységek tudományterületektől függetlenül számos pon-

ton rokonságot mutatnak, ám a művészi alkotó tevékenység ezektől jelentősen különbözik. Az MTMT filozófiája, hogy a magyar tudományos (és művészeti) területen létrejövő művek és alkotások adatai, valamint az ezekre történt hivatkozások egységesen, egy rendszerben legyenek tárolva. Előadásunkban azt vizsgáljuk a Kaposvári Egyetem tapasztalatai alapján, hogy a tudományos közleményektől jelentősen különböző művészeti alkotások adatai miként kezelhetők egy alapvetően tudományos produktumok kezelésére létrehozott adatbázisban.

Kulcsszavak: tudományos közlemények, művészeti alkotások, MTMT

VAJDA Ágnes

Petőfi Irodalmi Múzeum – vajdaa@pim.hu

Dedikáló művészek – művészi dedikációk. Egy unikális közgyűjtemény

A dedikálás az irodalmi élet fontos rituáléja, a dedikált könyv pedig nemcsak kulturális tárgy, hanem jelentős irodalomtörténeti forrás is: datálhatja, pontosíthatja az ajándékozó és megajándékozott viszonyát, kapcsolatrendszer tárhat fel, időrendi problémát tisztázhat, könyvészeti adatokat árulhat el, illetve a műről vagy a szerzőről mondhat el addig nem ismert adalékokat. A dedikáció kutatásának tudományos hasznosíthatósága két területen mutatható ki igazán: a dedikációs sorozatok, illetve az egy-egy írói könyvtárban meglévő, a könyvtár birtokosának címzett valamennyi kötet számbavétele során. Az egyedülálló könyvajánlásokkal és írói hagyatékokkal rendelkező budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum a dedikáció kutatásának egyik fontos kutatóhelye.

Előadásomban a múzeum legjelentősebb írói hagyatékaik közül mutatok be néhányat a dedikációkon keresztül. A hagyatékokban fellelhető dedikált könyvek bemutatásával igyekszem alátámasztani, hogy milyen módon járul hozzá a múzeumi szakkönyvtár az irodalomtörténeti kutatáshoz, hogyan sikerül rábukkanni dedikációs sorozatokra, illetve milyen egyéb módon hasznosulhat a közgyűjtemény egy-egy különleges kötete a média, a kiállítások, valamint a kultúra egyéb területeinek közvetítő tevékenysége során.

Kulcsszavak: dedikáció, dedikációkutatás, irodalmi múzeum, írói hagyatékok, könyvtár

KUN Dorottya

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Könyvtára – dkun@mome.hu

Újszerű megoldások a MOME repozitóriumában

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Könyvtárában hosszas előkészítés után 2013-ban indult el az intézményi repozitórium DesignPortál néven. A projekt újszerű megoldásokat követelt meg a fejlesztőktől, hiszen az Egyetemen létrejövő tartalmak a legkülönbébb alkotásokat foglalják magukba: a kerámiatervezéstől kezdve az okostelefonokra készülő applikációkon át az animációs filmekig terjedhet a feltölthető dokumentumok köre. Az első fázisban a diplomamunkák, doktori művek, valamint az animációs filmek feltöltése kezdődött meg, egy évvel később pedig az oktatók alkotói és publikációs adatbázisa, valamint a közös kereső készült el. Egyúttal a repozitóriumhoz szorosan nem kapcsolódó funkciók kidolgozása is megtörtént: a munkában szerepet kapnak a könyvtárosokon kívül a hallgatók, a konzulensek, az opponensek, a bizottsági tagok és az oktatási titkárok is. Előadásom erről a repozitóriumról, a közös keresőről és egy design- és művészeti egyetem archiválási sajátosságairól szól.

Kulcsszavak: repozitórium, művészet, design

LÁZÁRNÉ OBBÁGY Katalin, BERCZKINÉ ZÁLUSZKI Anna

ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Könyvtár, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék – obbagy.katalin@tok.elte.hu, bereczki@mars.tofk.elte.hu

Kortárs gyermekkultúra közvetítése könyvtári műhelymunkával

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Karának Könyvtára a művészeti ágak és a könyves folyamatok közötti komplexitás érvényesítése jegyében a kortárs gyermekkultúrára fókuszáló projektpedagógiai kutató- és műhelymunkát indított. A könyvtáros és irodalomtanár együttműködésével vezetett projektfolyamatban a hallgatók belső motivációjára épülő változatos didaktikai eljárásokkal ösztönzik a pedagógusjelöltek irodalom és olvasás iránti érdeklődését, mélyítik a könyvtárhasználattal összefüggő pedagógiai tapasztalatot. Az előadás az irodalmi nevelés interdiszciplináris vonatkozásainak preferálásáról, a hallgatók élményalapú könyvtári munkában elért eredményeiről számol be.

Kulcsszavak: gyermekkultúra, projektpedagógia, műhelymunka

CZEGLÉDI László

Eszterházy Károly Főiskola – laszlo.czegledi@ektf.hu

Oktatástámogatás a hazai felsőoktatási könyvtárakban

Az előadás témája aktuális, hiszen a felsőoktatási könyvtárak több szempontból is paradigmaváltás előtt állnak vagy éppen benne vannak. Sőt, valószínűleg néhányan már túl is jutottak ezen. A kutatás fókuszja, hogy helyzetképet rajzoljon a jelenlegi állapotokról, elsősorban az elektronikus szolgáltatásokra tekintettel.

A vizsgálódások alapját, az elméleti háttér felvázolásán kívül, empirikus kutatás és kérdőíves adatgyűjtés szolgáltatja. Emellett természetesen a kapott eredményeket összevetem az éves könyvtári statisztika megfelelő adataival.

A kutatás minden fázisa anonim módon történik, jelezve ezzel azt is, hogy nem az egyes anomáliák feltárása a cél, hanem lehetőség szerint – és a kutatási eredmények alapján – a felsőoktatási könyvtárak oktatástámogatási szolgáltatásaihoz kötődő általános problémák és tendenciák megállapításához szeretnék hozzájárulni.

Kulcsszavak: oktatástámogatás, innovatív szolgáltatások, repositóriumok

VARGA Katalin

*Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Pedagógiai Könyvtár és Múzeum –
varga.katalin@opkm.hu*

A könyvtárak speciális feladatai a 21. századi kompetenciák fejlesztésében

A felsőoktatási és szakkönyvtárak használói nagyrészt az egyetemi hallgatók és a diplomások köréből kerülnek ki. Azt gondolnánk, ez az a használói réteg, amely a legkifinomultabb információs kompetenciákkal rendelkezik, akiknek már nem kell tanítani a modern információforrások használatának módját. A PTE Könyvtár- és Információtudományi Intézetében 2014-ben online kérdőíves felmérést végeztünk az ország különböző egyetemlein és főiskoláin tanuló hallgatók információs műveltségével kapcsolatban. Összesen 2599 kitöltött kérdőívet elemeztünk, a felmérés nem reprezentatív, de a kérdőívek nagy száma miatt jelentősnek tekinthető. Tanulmányaik során a hallgatók sok olyan feladatot kapnak, amelyekhez információt, minőségi szakirodalmat kell keresni, majd ezt elemezve alakítani ki a saját véleményyt. A hazai

és a nemzetközi felmérések azt mutatják, hogy a felnövekvő tudós generációk számára a legnagyobb kihívást az információk értékelése és válogatása jelenti. Nincsenek birtokában a megfontolt döntésekhez szükséges tudásnak, és ami a legnagyobb baj, nem is érzik ennek a fontosságát. Létfontosságú a felsőoktatásban a hallgatók speciális, szakmaspecifikus információs műveltségének sokkal hatékonyabb fejlesztése. Ez további feladatokat jelent a felsőoktatási és a szakkönyvtárak számára is.

Kulcsszavak: hallgatók, használói szokások, használóképzés, információkezelés, információs útkeresés, oktatástámogatás

FÜLEP Ádám

Eszterházy Károly Főiskola, Tittel Pál Könyvtár és Médiacentrum – fulep@ektf.hu

Kovács Máté könyvtárigazgatói munkásságának tanulságai egy intézményi könyvtárfejlesztés számára

Az előadásomban közelmúltunk egyik nagyformátumú és legkiemelkedőbb könyvtáros egyéniségének, Kovács Máténak a könyvtárigazgatói munkásságát, egyetemi könyvtárszervezői tevékenységét példaként állítva szeretném bemutatni az egri Eszterházy Károly Főiskola komplex könyvtárfejlesztés folyamatában lévő intézményünk, a Tittel Pál Könyvtár és Médiacentrum szolgáltatásait és azok szervezettségét. Kovács Máté a 20. századi magyar könyvtárügynek és könyvtárosképzésnek az egyik legnevesebb képviselője volt, olyan szakember, aki sokoldalú tudományos, oktatói és gyakorlati tevékenységével, mindenkori felkészültségével és szervezőkészségének a hatékonyságával kiemelkedett kortársai közül. A Debreceni Egyetemi Könyvtár élén 1949 és 1956 között véghezvitt egyetemi és nemzeti könyvtárszervezői munkásságát ezért is idézhetjük példaként az EKF Tittel Pál Könyvtár és Médiacentruma szolgáltatásainak szervezésekor, főiskolánk jelenlegi könyvtárfejlesztési törekvései számára különösképpen is. Az előadásommal be kívánom mutatni a könyvtárunk széles spektrumú szolgáltatáskörét, amely elsősorban is a pedagógia területének információkezelésén, szakembereinek kutatás- és oktatástámogatásán túl az innovatív szolgáltatásokat és intézményi együttműködések is szolgálni kívánja.

Kulcsszavak: információkezelés, innovatív szolgáltatások, intézményi együttműködések, könyvtárosképzés, közösségi tér, kutatástámogatás, oktatástámogatás

CSUK Csaba

*Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Könyvtár és Levéltár –
csuk@sek.nyme.hu*

Tanulástámogatás másképp

Az előadás összefoglalóan bemutatja azokat a digitális szolgáltatásokat, eszközöket, módszereket és jó gyakorlatokat, amelyeket a NymE Savaria Egyetemi Központ Könyvtára alkalmaz a megváltozott tanulási környezetben. A hagyományos könyvtári ellátás mellett a könyvtár bekapcsolódik az intézmény e-learning adminisztrátori feladataiba, továbbképzzi az oktatókat és hallgatókat, módszertani segítséget nyújt az elektronikus tananyagok elkészítéséhez (Moodle). Podcast eszközrendszer használatával törekszik az 1980-as évek „szombathelyi modell”-jének felújítására. Eszközökkel, módszertani és szerkesztési támogatással segíti az oktatókat a képzés digitális világának kialakításában (Videotorium). Plágiumkereső szolgáltatással támogatja az oktatók értékelő munkáját. Elektronikus dokumentumtárakat épít a hallgatók jogszabályoknak megfelelő dokumentumellátására.

Kulcsszavak: Videotorium, podcast, tudástár, plágiumkereső, Drupal, Moodle

CSÍK Tibor

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Pedagógiai Könyvtár és Múzeum – csik.tibor@opkm.hu

A könyvtárak befolyása a tanulók teljesítményére

A közoktatás eredményessége megítélésében elsődleges, hogy a diákok mennyire sajátították el a kulcskompetenciákat, megszerezték-e az alapműveltséget, s ezáltal megfelelő indítást kaptak-e a folyamatos tanuláshoz és a társadalmi mobilitáshoz. Arra keressük a választ, hogy a könyvtárak, kiemelten is az iskolai könyvtárak, valamint a könyves és információs környezet hogyan befolyásolja a közoktatásban tanulók teljesítményét, s előmenetelét. A téma kifejtésének alapja két főmérés: az OECD kezdeményezésére folyó, az olvasást, a matematikai és természettudományos ismereteket értékelő vizsgálat, a PISA és az értő olvasást vizsgáló PIRLS (TIMSS & PIRLS Study Center), amelyek nemzetközi összehasonlításban nyújtanak adatokat a magyar diákokról, pedagógusokról és iskolákról. A válasz keresésében nem nélkülözhetők a diákok olvasáshoz, könyvhöz való viszonyát kutató, hazai és elsősorban az angolszász országokban készült trendtanulmányok.

Kulcsszavak: könyvtár, könyvtárhasználat, oktatástámogatás, tanulói teljesítmény, közoktatás

A rendezvény támogatói:

ExLibris

queto
discovering collections